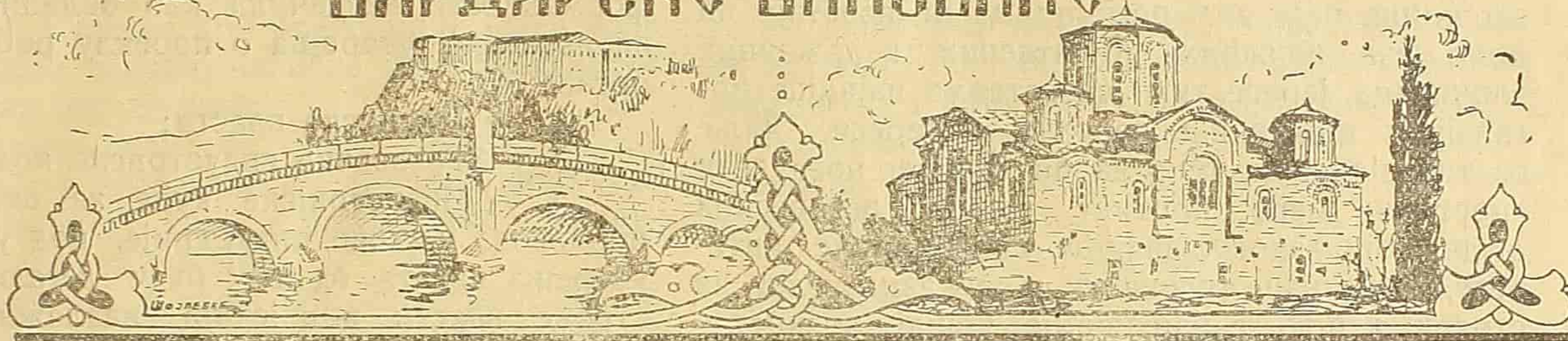

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ВАРДАРСКЕ БАНОВИНЕ

20. СЕПТЕМБРА 1930. ГОД.
СУБОТА

БРОЈ 2 ДИНАРА

ГОДИНА I. Број 25.
СКОПЈЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ излазе један пут недељно. Годишња претплата је 80, а за иностранство 140 динара. Огласи се примају по утврђеној тарифи. Рукописи, огласи и претплата се шаљу на адресу Банске Управе за Уредништво Службеног Листа.

Криза наших житарица

Позната је чињеница да наш извоз житарица стално опада, услед чега су и цене нашим житима све ниже, чиме се проузрокује и економско слабење нашег пољопривредника. Један од главних узрока овој појави лежи у факту, што су индустријске земље појачале производњу житарица, те су таме смањиле увоз пољопривредних производа, а друго, што је у Америчким државама настала хиперпродукција жита, које на свима светским тржиштима туче сва остала жита и квалитетом и нижом ценом. Другим речима наше жито не може издржати утакмицу или конкуренцију са америчким житом.

Наша бановина производи годишње просечно пшенице 18.542 вагона, јечма 7628, овса 2337, ражи 1500 и кукуруза 2400 вагона или приближно житарица са кукурузом око 32500 вагона. Међутим од нове, овогодишње жетве, није извезено ништа, појава која заслужује озбиљно старање свих фактора у земљи. Тим поводом управа наше скопске Продуктне берзе сазвала је на дан 18. ов. м. конференцију на којој су били чланови управног и финансиског одбора Берзе као и наши извозници цереалија, посредници и начелник пољопривредног одељења Банске управе.

Сврха и циљ ове конференције била је, поред одређивања квалитета још и квалитетно побољшање свих житарица, нарочито пшенице имајући у виду гајење оних типова који се највише траже у трговачком промету. Том приликом изјавио је г. Николић, начелник пољопривредног одељења банске Управе, да је држава још раније, од пре више година, предузела потребне мере вршећи пробу која се жита могу одомаћити на нашем Југу. Наша најбоља пшеница је *потиска*, од које ће бановина ускоро дати народу за ову сетву осам вагона селекционог семена од ове пшенице. Председник про-

дуктне берзе г. Таса Тасић, индустријалац, отварајући конференцију, наглашава да је дужност и државних, и банских и свих осталих чинилаца у земљи, како званичних тако и приватних, да се изналазе што хитније и ефикасније мере, како би се поправио квалитет наших жита, другим речима треба оспособити нашег сељака да повећа квантитет и побољша квалитет своје пољопривредне производње, или боље ми морамо што пре оспособити земљу да изађе на светска тржишта са пречишћеним житарицама. Но како држава и бановина, и поред најбоље воље, не могу за прво време много урадити, то се пледира на приватну иницијативу, која може знатно допринети побољшању наше пољопривреде но ди такав рад свесрдно потпомогну све државне и банске власти. За сада најпрече би било предузети брзе мере да се добава што већа количина потиске пшенице, као најбоље у нашој држави и да се даје народу у замену за наше жито у одговарајућој вредности. Тај би посао могли обављати наши млинари и трговци, али зато треба обавестити широке народне масе, како би се тражило ново семе. Но како ће и поред тога многи остати без тог семена, треба препоручити нашим привредницима да набаве сами најбољу врсту житарица, да то добро прочисте на тријере или пак на другим справама, са којим располажу и уз то да то семе лече од смета и других болести. Ту могу много потпомоћи срески економисти, који би требало да се свом љубављу ангажују у народу у борби противу старих предрасуда, поучавајући и обавештавајући наш народ како ће се у овој невољи најлакше и најбоље помоћи.

Карактеристично је да је на тој конференцији, са болом констатовано, да и поред тога, што је наша житарица слабог квалитета, те нема добру прођу на страним тржиштима, има велики проценат уродице и друге нечистоће, а чуло се негодовање што се видело да се у овогодишњем житу налази лански кукољ. Кад неко убаци бомбу у го-

милу или се учини неки велики злочин, устане целокупна јавност у одбрану правде и морала, али се зато слабо буну та јавност, која допушта да се не кажњено толерирају многи злочинци, који тим поступцима не заостају ни мало иза највећих друштвених и државних злочинаца, јер се тим средствима највише погађају и државни и народни интереси. Даље се тим поводом чуло да би требало предузети енергичне мере противу таквих несавесних људи, који задовољавајући своје личне интересе, руше наш трговачки и државни углед на страни, и што је најважније, убијају индиректним путем економску моћ нашег пољопривредника, те тиме још већма појачавају кризу наших житарица.

Тим поводом конференција је, после подуже дискусије, изабрала одбор који ће, на основу изнетих мишљења, спремити једну резолуцију, коју ће после предати Г. Бану Вардарске Бановине с молбом да се предузму потребне мере, како би се у смислу донетих закључака развила хитна акција за побољшање наших житарица. Ми ћемо се, са овим важним питањем позабавити и у идућем броју нашега листа у дубокој нади да ће наши многобројни читаоци и сами потпомоћи да се ово крупно питање реши онако, како је најбоље за опште добро свију нас.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Ослобођени трошарине

Пошто су сретства — инсектизили, који се употребљавају за сузбијање штитасте ваши још увек доста скупа, тако да их могу куповати само имућнији воћари, док се они сиромашнији или задужују под тошким условима или напуштају одбрану својих шљивака те тиме губе можда и једини извор својим прихода.

Наређујем

свима општинама које врше наплату трошарине, да почев од 19 августа 1930 године исту не могу наплаћивати на инсектициле и воће карболинеуме — катране (као што су карбокримп, арборин, локсол, дрворин, денарин и др.) нити ма какву таксу при довозу у варош.

Бр. 42083 I

19, августа 1930. год.

у Београду.

Министар Финансија,

Др. С. Шврљуга с. р.

Распис о уверењима о пореклу робе из Грчке

Министарство иностраних послова, актом К.Т.Бр. 7385, од 18 августа 1930. год., изве-

стило је одељење царина, да је преко Секретаријата Друштва Народа добило обавештење, да је Грчка Влада, у смислу чл. 11 Међународне конвенције о упрошћавању царинске формалности, назначила као овлашћену власт за издавање уверења о пореклу робе следеће органе;

1. — Царинске власти;
2. — Трговачко индустријске коморе;
3. — Индустријске куће за експортирање производа њихове индустрије, под условом да уверења издата од њих буду легализована од стране власти или једног надлежног органа (Трговачке коморе);
4. — Биро-е за заштиту грчког дувана (садашња седишта: Воло, Солун, Кавала) за експортирање дувана, без повреде надлежности других органа;
5. — Слободну солунску зону.

Обавештавајући о овоме царинарнице, наређује им се, да за робу пореклом из Грчке примају само она уверења о пореклу која су издале горе побројане Грчке власти.

Бр. 31360/IV. — Из Министарства Финансија — Одељење царина, 21 августа 1930 год. у Београду.

Бановинска болница у Врању

Набавка животних намирница

На основу чл. 82—105 закона о државном рачуноводству, чл. 13 и 24 Правилника за извршење одредаба из одељка „Б“ истога закона, наређења Господина министра социјалне политике и народног здравља О.Бр. 8220/29 г. као и овлашћења Господина бана вардарске бановине VII № 13520/30, Управа бановинске болнице у Врању, одржаће на дан 8. октобра у канцеларији свога економата, 1 усмену јавну лицитацију за следеће животне намирнице:

- 1) за бели и црни хлеб у вредности д. 10.000
- 2) „ слатко, кисело млеко, сир у вредн. „ 17.000
- 3) „ месо говеђе и телеће у вредн. „ 11.000
- 4) бакалук живот. намирница у вредн. „ 7.200
- 5) „ потрош. мат. у вредн. „ 3.500
- 6) „ вариво, воће и поврћа у вредн. „ 5.300

Све наведене артикле болница ће лицитирати за време: новембар 1930 и јануар и фебруар 1931. год.

Кауција се полаже на каси болничкој сваког дана, по објави лицитације, или на сам дан лицитације комисији, која износи за наше поданике 5% од целокупне вредности предмета, који се лицитира, а за стране поданике 10%.

Накнадне се понуде неће ни од кога примати.

Почетак лицитације у 11 часова и трајаће све док се не заврши. Лицитираће се од 1 кгр. односно комад.

Ближи се услови могу видети сваког дана у канцеларији економата болнице.

Из канцеларије Бановинске болнице у Врању Бр. 2434 од 3 септембра 1930 године.

Бановинска Болница у Битољу**Набавка челичне касе**

У економату Бановинске болнице у Битољу одржаће се на дан 24. септембра 1930 године у 11 часова пре подне прва офертална лицитација за набавку челичне касе, заштићене од ватре за ову болницу.

Предрачунска сума 11.000 динара.

Условe и све законске прописе заинтересована лица могу видети сваког дана у канцеларији економата болнице.

Кауција се полаже пре лицитације као и на дан лицитације до 10 часова пре подне на каси ове болнице.

Позивају се заинтересована лица да одређеног дана доставе своје понуне у прописно затвореним кофертима до 10 часова пре подне и истим приложе сва документа која се траже ст. 6 чл, 13 Правилника за извршење одредаба из одељка „Б“ Уговори и Набавке Закона о Државном Рачуноводству по прописној форми.

Из канцеларије Бановинске болнице у Битољу бр. 3150 од 17. августа 1930. године.

Државна полицијска стража у Скопљу**Набавка спреме и материјала**

На основу решења Краљевске Банске Управе Вардарске Бановине I. Бр. 17.041 од 22 августа тек. године, на дан 29 септембра тек. године, у канцеларији Управе Полиције у Скопљу, обавиће се лицитација усменим надметањем за набавку ниже означене спреме и материјала за потребе Државне Полицијске Страже у Скопљу и то:

1) (150) сто педесет пари ципела по утврђевој мустри и мери.

2) (50) килограма ђона за обућу (полу-џонови и пете).

3) (15) килограма коже за крпљење обуће.

Означена спрема и материјал од стране најповољнијег понуђача има се излиферовати за тридесет календарских дана од дана саопштења решења о уступању означене набавке.

Сви лицитанти пре почетка лицитације полажу на име кауције по пет % од приближне вредности спреме и материјала.

Ближи услови и мустре ципела могу се видети сваког радног дана у канцеларији Управе Полиције у Скопљу у времену канцеларијског времена рада.

Позивају се заинтересована лица, да означеног дана дођу и лицитирају.

Из канцеларије Управе Полиције у Скопљу, 4. септембра 1930 год. Бр. 45.079. 2—2

Државна болница у Скопљу**Набавка намирница**

На основу чл. 82—105 закона о државном рачуноводству и Правилника за извршење од-

редаба из одељка уговора и набавка истога закона, а по решењу Министарства за социјалну политику и народно здравље О.Бр. 8220 од 27. септембра 1929. године и решења Управе државне болнице у Скопљу Бр. 9350 одржаће се на дан 8 септембра 1930. године при Управи државне болнице у Скопљу прва јавна лицитација, на којој ће се закључити погодбе, да се болница снабдева у току месеца: октобра, новембра и децембра 1930. године следећим потребама;

1) белим и црним хлебом, у вредн.	15.000 д.
2) говеђим и телеђим месом	„ 45000 „
3) пресним и киселим млеком	„ 15.000 „
4) бакалуком и ситницама	„ 30.000 „
5) поврћем и варивом	„ 15.000 „
6) мртвачким сандуцима	„ 3.000 „
7) сточном храном	„ 2.000 „
8) канцеларијским материјалом	„ 2.000 „

Заинтересовани надметачи морају показати: уверење о подобности и способности за надметање и уверење о плаћеној порези. Кауција се полаже на дан лицитације одређеној комисији.

Ближа обавештења и услови могу се видети у канцеларији економа болнице сваког радног дана.

Из канцеларије Државне болнице Бр. 9350.
2—3

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО**Шта треба сваки човек да зна о маларији****Како треба схватити проблем маларије и како га треба решити**

И ако је произвођач маларије пронађен пре 50 година, и ако је исто тако још пре 37 година утврђено да једна специјална група комараца (*Anopheles*) преноси маларију, ипак још ни данас проблем маларије није решен ни у већем делу европских земаља а да не говоримо о Африци или Азији где сваке године умре од ове болести на неколико милијуна људи.

Ако предпоставимо да је маларија паразитарна болест, чији паразит живи и размножава се искључиво у човечијој крви, и који се с једног на другог човека преноси помоћу специјалне групе комараца, проблем маларије теоријски изгледао би прост и једноставан; Раскинути везу паразит, комарац т. ј. или уништити паразите проузроковаче маларије или комарце њихове преносиоце и маларија ће одмах нестати, јер паразит маларије без комарца као и комарац без паразита изгубили би одмах свој значај за одржавање и ширење маларије.

И тако, докле један део стручњака предлаже борбу против маларије ништењем маларијског паразита у човечијој крви, дотле пак

други сматрају да ће резултат бити бољи и бржи ако се одстране комарци преносиоци маларичне клице.

Уништење маларичне клице у човечијој крви, изгледа, да би се могло постићи ако би се сва заражена маларијом лица истовремено подвргла лечењу и контроли. Да ли је могуће под садањим околностима и приликама подврћи на ма који начин све маларичаре да се лече, а затим, да ли располажемо данас неким сигурним средством да можемо потпуно и сигурно уништити маларичну клицу у човечијем организму? У земљама са јако раширеном маларијом а са становништвом на ниском ступњу културе као што је Африка или Азија на систематско уништење маларичне клице не може се за сада ни помислити.

У нашој земљи а специјално у Вардарској бановини где сваке године болује преко пола милиона становника исто тако немогуће је спровести систематско лечење свих лица носилаца маларичне клице, јер један велики број маларичара носи паразите у крви без икаквог знака оболења од маларије и оваква лица која су носиоци оне форме маларичне клице које инфицира комарце, тешко је пронаћи и присилити на лечење, а исто тако мала деца данашњим средствима тешко се лече и остају увек резервоари за маларичне клице.

А и кад би имали начина и могућности подврћи све маларичаре систематском лечењу, настаје питање да ли би данашњим средствима, с којим располажемо за лечење маларије, могли стварно уништити паразит маларије у човечијем организму и на тај начин отклонити могућност зараживања комараца преносилаца маларије? За лечење маларије осим кинина до данас немамо другог средства, али на жалост кинином се не постиже потпуна стерилизација човечије крви и баш она форма паразита која служи за инфекцију комараца остаје у крви и после дужег лечења кинином. Дакле кинин уништава младе паразите маларије и на тај начин спречава маларичне нападе, међутим на старије форме паразита, које ми научно називамо „гамети“ има слабог или никаквог дејства и тако кинином лечена лица не искључују могућност да се од њих заразе комарци. Поред тога, због своје горчине и непријатног укуса кинин представља велике тешкоће за лечење деце, која због недовољног лечења постају сигурни носиоци гамета.

Да би маларични комарац могао заразити и потом пренети маларију на друго лице, потребно је да приликом убода маларичара нађе у његовој крви „гамете“ иначе ако се и у крви болесника налазе само младе форме паразита без гамета, тада је инфекција комарца искључена. Како се гамети код маларичара стварају од младих паразита после најмање 7 дана, то би било могуће и кинином потпуно стерилисати крв под условом да се овај употреби у самом почетку оболења, то јест када још

нису образовани гамети у крви, јер као што смо раније споменули кинин одлично делује на младе форме маларичног паразита. Међутим у већини случајева нарочито у селу, болесници се лече тек после дужег времена, када су паразити дошли у стадијум гамета на које кинин има слабог или никаквог дејства.

1926. године би пуштен у лекарску праксу за лечење маларије, један нови хемијски препарат назван под именом „Plasmochin“. Овај нови лек против маларије који нема ничег заједничког са кинином имао би да делује успешно готово на све облике маларичног паразита а нарочито на гамете на које кинин као што смо видели има слабог или никаквог дејства.

Како кинин има ограничено дејство, то јест само на младе форме паразита, то је проналазак Plasmochina требао да буде од огромног значаја, јер би допуњавао оне недостатке кинина, то јест уништавао гамете и на тај начин спречавао могућност инфицирања комараца.

И ако Plasmochin има одличну деструктивну моћ на гамете ипак практично не може се на жалост употребити у маси, јер његова терапетичка моћ, није далеко од токсичне и нису ретки случајеви лакшег или тежег тровања и поред највеће пажње приликом узимања овога лека.

Као што се из предњег излагања види уништење маларичног паразита у човечијој крви наилази још увек на велике препреке и тешкоће и овим начином неће се ускоро решити проблем маларије.

Септембарски радови

Сточарство

Пре но што настану хладнији дани, треба припремити сточне стаје за зиму. Прегледати кров и поправити што треба. Окречити споља и изнутра сва одељења у којима ће зимовати било крупна или ситна стока. Дрвенарије, као јасла, прозоре, врата и слично треба опрати цеђиљавом водом, јер ако хоћемо да нам буде стока здрава и напредна, то морамо водити рачуна и о њеним хигијенским потребама.

Ждребад суждребних кобила ваља одбити, али оброк млека треба заменити са разређеном кашом од трица и брашна а уз то додати по мало и оброка угњечене зоби.

Бити опрезан према стеоним кравама које су у последњем месецу стеоности пошто смо њихово телење намерно подесили тако, да нам дају млека за време зиме, када је најскупље, да на тај начин најбоље уновчимо сточну репу, сено и сламу.

Свиње, намењене клању, треба хранити јачом храном у коју треба додавати детелине, тикве или сточне репе.

Јабуковача

Од зрелих јесењих јабука прави се питко, врло укусно и освежавајуће пиво, које се спрема на овај начин:

Узму се зреле јабуке па се исецкају на ситне кришке. Ове се метну у пресу којом се цеди грежђе и на исти начин исцеди јабуков сок. Овај сок се сипа у буре које не сме бити пуно, већ се остави нешто празно, како би било довољно простора за превривање и развијање угљендвооксида. Кад ово пиво преври, процеди се и онда преручи у друго буре и добро запуши, или се напуне флаше и оставе на суво место.

Ово пиво је са мало алкохола, има довољно киселине и препоручује се као изврсно освежавајуће средство. У крајевима где је уништена лоза, ово замењује вино.

На исти начин спрема се од зрелих крушака и *крушковача*.

Од остатака пече се ракија, пошто се претходно оставе у крбле или каце да превре, т. ј. покупе се комадићи од јабуке или крушке, ставе у судове, после се налију водом и чека док не буде готово, као и код комине, за казан.

Како у нашим крајевима има доста воћа, а с обзиром да је филоксера уништила многе винограде, корисно би било кад би наш свет почео да спрема пића од јабука и крушака. Овде напомињемо да ова вина: јабуковача и крушковача могу да издрже до Ускрса, а после се почне кварити.

Вино од купина

И од купина, којих има по нашим крајевима врло много, прави се изврсно вино. То се ради овако:

Наберу се потпуно зреле купине, ставе у теглу или какав други суд, као ћуп, каче, и уз то метне на четири кила купине једно кило шећера, поклопи заклопцем и остави на сунце. Кад купине превру, процеди се кроз цедило и онда напуне флаше, добро затворе и оставе на страну. Ово вино је корисно и као лек, а нарочито се препоручује слабокрвиима, изнемоглим људима, грудоболнима и тако даље.

Спремање пекмеца

Пекмез од шљива. Пекмез од шљива спрема се на овај начин. Шљиве се добро оперу, па онда изваде кошпице-семенка, и онда самељу на машини којом се меље месо. За исту сврху може се употребити преса, којом се цеди грожђе. У оскудици ових справа може се употребити и *аван* или *дибек*. Кад се тако добије кашаста маса, сипа се у котао и кува. За време кувања треба стално мешати са каквом дашчицом. Кување траје обично два часа

а некада и више. Кад се маса згусне, ми забодемо даску у средину пекмеца, па ако стоји усправно, значи да је пекмез куван. Тада се измакне на страну и остави да се расхлади. После се сипа у тегле, ћупове или какве друге погодне судове и добро покрије дунст папиром или киквим другим заклопцем који се облепи са стране воском да не би продирао ваздух и прашина.

Пекмез од купина. — Ставе се купине у казан и метне кило шећера на четири до пет кила купина и остави да се кува. Кад се добро раскувају, кашаста смеса се процеди на ретко сито да би се ослободили семенки, па се опит врати у казан где се кува све донде, док се не згусне колико треба, то јест док не стоји у средини пекмеца дашчица или пругић којим мешамо пекмез.

Пекмез од дрењина спрема се на исти начин. као и пекмез од купина.

Пекмез од крушака. Оберу се зреле и слатке крушке, са којима се чини исто што и са шљивама. А да би се ослободили семенка, то се на половину кувања процеди пекмез кроз сито. Да би био овај пекмез укуснији, меће се по мало и шећера, и то зависи од каквоће крушака. Обично се додаје на четири кила крушака кило шећера.

Пекмез од јабука спрема се на исти начин, на који се спрема и пекмез од крушака.

Како су пекмези врло хранљиви и уз то корисни за здравље, то је препоручљиво да се наше домаћице, како оне на селу, тако исто и граду, постарају да се позабаве и са спремањем пекмеца, како би на тај начин добили за посне дане једну изврсну храну, која је врло јефтина.

Корисне поуке

Беснило

Ми смо недавно говорили о беснилу, о тој тешкој и смртоносној бољки, па смо том приликом казали да и за ову напаст има лека, али ако се благовремено предузму потребне мере. Тај напис данас допуњујемо тиме, што се беснило успешно сузбија и лечи у свима Домовима Народног Здравља којих има у Лесковцу, Врању, Куманову, Штипу, Струмици, Прилепу, Битољу, Струзи, Тетову, Приштини и Призрену, а тако исто и Хигијенском Заводу у Скопљу. Болест беснила је смртоносна ако се не лечи, али кад се хитно потражи лекарска помоћ, она је сасвим безопасна. За ово

нам може послужити као добар наук скорошњи случај у селу Страцину у кратовском срезу, где је платио главом Ђорђе Стојменовић, јер није благовремено потражио лека код лекара.

Глисте

Обична глиста, гуја, гујавица.

Мала деца, па и одраслија, а нарочито на селу, имају глисте у цревима. Те су глисте дугуљасте, обле, на крајевима сужене, шиљасте, у дужини од једног до три десиметра. Глисте се налазе у танком цреву, одакле изметом или, без тога, саме производећи свраб, изађу кроз гужње црево напоље. Број тих глиста у цревима може бити велики — двадесет, педесет па и више. У тим случајевима глисте врло често доспу и у желудац, одакле без јачег бљувања, само јачим гађењем избаце се на уста. Глисте проузрокују код деце болове, грчеве у цревима, гађење „пљушти им вода на уста“, бљување, слаб апетит, често свраб у носу и шкргутање зубима ноћу.

Доца добијају глисте поглавито услед нечистоће. Јер онде, где се не одржава довољна чистоћа; где нема нужника, већ се измет избаца свуда где се стигне; где се намирице а нарочито воће и неврће загади ма чим било, нечистим рукама или нечистом водом; дакле, онде, где има јаја од тих глист, одатле деца најчешће, брљајући рукама свуда где стигну, међући прсте и разне прљаве стварчице у уста, унесу у себе јаја од тих глиста, одакле после постану глисте, које се даље саме јако размноже.

Према томе погрешно је мишљење нашега света, да деца добијају глисте кад једу млека. Истина је да се и од млека могу добити глисте, ако се не обрати велика пажња на чистоту и спремање млека. Деца која имају глисте не могу добро да једу, слабе и бледа су у лицу; често им се гади и пође им слана вода на уста; трбух им је надуven и тврд; осећају кад-кад грчеве у трбуху и измет не избацују редовно.

Против глиста има сигуран лек. То су колачићи — кокице против глиста. Ти се колачићи могу добити у апотеци. Не купујте те колачиће из дућана, јер од њих не само што неће бити помоћи, већ може бити и штете. Не узимајте траву против глиста. Употребом те траве могу да се произведу тешке болести у цревима а и тровање. Те колачиће против глиста употреби овако: дај детету једно колаче увече, друго изјутра а треће у подне. За то време нека деца не узимају никакву киселу храну. Ако дете не избаца глисте у измету, може сигурно да се утврди испитивањем измета микроскопом.

Овче богиње

Ово је заразна болест, која се нагло шири. Знаци болести су: овце изгубе апетит, до-

бију ватру и имају велику жеђ, при том несигурно иду. После 3—4 дана, на местима где нема вуне, избијају оспе у облику мехурића, који се сасуше као жуте крастице. Ове крастице су заразне. Лечење: Добра нега са снажним храном. Најбољи је лек пелцовање стада ако је оно у опасности. Ово врши сточни лекар са нарочитом мајом, и то само по одобрењу полицајске власти.

Ваши код живине

Чим се појаве ваши на живини, треба одмах удаљити живину од њиховог кокошарника, живинарника, па исти добро очистити, окречити и онда извршити дезинфекцију са пет на сто раствора барболина (крезила). Са овим раствором треба прати живину, купати их, сваких 3 до 4 дана, те ће ваши нестати.

Глисте код стоке

Глисте се често појављују код наше домаће стоке. Могу проузроковати запалења плућа, а добијају се пашом на ниским и мочарним местима. Лек је: кађање са катраном. Треба упитати за савет сточног лекара.

ПОЗОРИШТЕ

Мајмун који говори

Комедија у три чина од Рене Фошо-а чија ће премијера бити 23. септембра 1930. год у скопском народном позоришту „Краља Александра I“.

Међу данашњим драмским ауторима г. Рене Фошо-а заузима видно место. Част да ступи у ред највећих модерних француских писаца донела му је комедија „Мајмун који говори“. Премијера је била у Паризу 9. октобра 1924. год у *Комедији Гомартен*. Од тога дана таленат Фошо-а био је запажен са много страна и његов ренеме почео је нагло да прелази границе Париза и Француске. Већ 13. децембра исте године „Мајмун који говори“ приказује се први пут у Брислу у Краљевском позоришту Парка са огромним успехом. Одмах после успеха у Француској и Белгији, ставља се на репертоар Женевске Комедије (16. јануара 1925. год.), Ставовског дивадла у Прагу (јуна 1925. г.) и Литл Театра у Лондону (9. септембра 1925. год.).

После ове успеле турнеје по целој Европи, *Мајмун који говори* биће приказан први пут у Југославији на сцени скопског Народног позоришта. Учињене су све припреме да ова одлична комедија успе и код нас у пуном смислу. Главне улоге су додељене г. г. П. Јовановићу, Живановићу, Величковићу, Филиповићу, новоангажованој чланици г-ђи Драгићки, Оливијери, Радосављевић и др. Режија је поверена г. М. Васићу.

Репертоар:

Субота, 20 септембра 1930. год. „Свадбени марш“.

Недеља, 21. септембра 1930. год. „Трипут венчани“.

Уторак, 23. септембра 1930. год. „Мајмун који говори“ (први пут).

Четвртак, 25. септембра 1930. год. „Свадбени марш“.

Поздрав Господину Бану

Како је наша симпатична Клисура готово одсечена од осталог света, то је Госп. Бан наредио да се за сада хитно оправи пут од Сурдулице преко Власине за Клисуру, док се доцније згодном приликом не трасира нови пут. Том приликом више угледних грађана упутили су Г. Бану следећу депешу:

Побуђени смо да Вам изразимо најтоплије захвалности због интензивне оправке пута Сурдулица—Клисура, који је плућа овога места. У Вама ово место гледа најбољу гаранцију за свој напредак. Одушевљени од новог југословенског замаха и величине којој је положен темељ 6. јануара и 3 октобра те обузети националним одушевљењем кличемо;

Да живи наш Краљ Александар први,
Живео наш Бан господин Живојин Лазић.

Коста Поповић,
Станко Тошевић,
Андреја Стојановић, свештеник
Ђура Гронџић,
Борислав Станковић,
Коста Гронџић,
Глигор Ранђеловић.

Књижевни оглас**АЛМАНАХ****Краљевине Југославије**

Штампа се по званичним подацима под покровитељством Централног Пресбирија Претседништва Министарског Савета. Излази месечно у посебним свескама. Главни уредник Виктор Манакин.

IV. Јубиларни свезак

Државни грб, Застава, химна и слике Краљевског Дома.

Први део.

Краљевина Југославија

1. Историјско-географски преглед.

1. Родослов Краљевског Дома.

2. Ранг Краљевских одличја.

3. Историјски преглед:

Историјска хронологија Југословенских земаља.

Светски рат 1914—1918.

Летопис Краљевине Југославије 1919—1928 (са упоредним прегледом важнијих догађаја светске историје).

Влада Краљевине СХС од 1919—1928.

4. Географски преглед Краљевине Југославије (упоредно са важнијим подацима светске географије).

5. Календарско-астрономски преглед. (Календари, празници, време, наша земља, сунчани систем и свемир.

6. Историјске илустрације наших уметника.

II. Врховна државна управа

7. Манифест Њ. Вел. Краља од 6/1 1929, Основни закони Врховне држав. управе Краљевска Влада (састав, слике и биографије).

8. Преглед рада Краљевске Владе у год. 1929 — по ресорима појединих министарстава.

Летопис државног живота за г. 1929.

9. Закон Краљевине Југославије издани од Уједињења и у току г. 1929.

III. Општа државна управа

10. Главне одредбе важнијих закона о унутрашњој управи.

11. Бановине (административно-статистички преглед по срезовима, градовима и општинама).

12. Алфаветски списак срезова, општина и градова за целу државу.

Други део.

Поједине гране државног живота

Приказ садашњег стања са статистичким прегледом рада и развоја у раздобљу 1918—1929.

1. Централна Државна Управа.

Краљевски Двор, Претседништво Министарског Савета, Врховни законодавни Савет, Државни Савет, Главна Коитрола, Министарства, (Састав и подела рада са списком подређених установа).

2. Судбено устројство.

3. Верске управе свију конфесија у земљи.

4. Култура, просвета и уметност.

5. Војска и морнарица.

6. Грађевинарство.

7. Саобраћај.

8. Народно господарство. Пољопривреда, шумарство, рударство, индустрија (увоз—извоз), обрт, задругарство.

9. Туризам.

10. Социјална политика. Исељеништво.

11. Народно здравље.

Физичка култура.

12. Учесће Краљевине Југославије у међународном животу.

Трећи део.

Заслужни југословени

Државни и културни радници, који су највише допринели стварању, уређењу и напретку

државе и југословенске мисли у свим гранама рада. Сlike, биографије и преглед рада.

Алманах Краљевине Југославије

IV Јубиларни свезак

Ово велико дело посвећено је целокупном приказу новог државног уређења и великих рефорама које проводи Кр. Влада у духу историјског манифеста Њ. Величанства Краља од 6 јануара 1929.

Осим тога у овом ће свеску у кратким статистичким прегледима бити приказана беспристрасна слика света што је било урађено у корист државе и народа у свим гранама државног и јавног живота у току првих 10 година од постанка Краљевине, а биће забележени и сви они који су својим радом заслужили признање будућих генерација.

На сарадњу на томе делу позивамо све установе и организације и све родољубе-југословене који верију у велику будућност наше уједињене државе, створене крвљу и великим жртвама прошле генерације, и осећају своју одговорност према идућим генерацијама.

Ово дело треба да има свако надлештво свака општина, школа, библиотека и читаоница.

Претплата:

На комплетно издање IV Јубиларног свеска (Део, 1 2 и 3) Дин. 350
 На посебна издања: Првог дела (одељци I, II, III) Дин. 160
 На посебна издања: Другог дела Дин. 200

Претплатници који су положили претплату унапред добивају пеједине одељке sukcesивно по изласку из штампе.

Државна надлештва и самоуправне власти, које још нису положили претплату, могу исту посебно асигурати у својим буџетима за 1931 год.

Тврде корице шаљу се по довршетку штампе: за посебна издања Првог и другог дела IV свеска уз доплату од Дин. 20
 за комплетно издање IV св. из целог платна са златним тиском уз доплату Дин. 40

Огласи

Лицитација у Кривој Паланци

Према наређењу Краљевске банске управе Вардарске бановине III Бр. 29906 од 21 јула 1930 године, Начелство среза Криво-паланачког у Кривој Паланци на дан 27 септембра 1930 године пред хотел „Национал“ изложиће се јавној продаји и то: (10.000) десет хиљада кгр. пшенице прикупљеног од грађанства овог

среза, којима је било подељено 1929 године за сетву семе од селекционе пшенице од стране Министарства пољопривреде.

Позивију се лицитанти да означеног дана дођу на ову продају и исту излицитирају.

Продаја ће се извршити за готов новац и по свршеној лицитацији купац одмах полаже излицитирану цену, а поменуто семе пшенице прима одмах у својину.

Личитанти полажу 5% на име кауције.

Лицитација почиње у 8 часова прд подне и траје до 5 часова по подне.

Из канцеларије начелства среза Криво-паланачког у Кривој Паланци 12 септембра 1930 године Пољ. бр. 9408.

Кривопаланачка Општина

Према уредби о груписању општина и одобрењу Министарског Савета, присаједињене су Кривопаланачкој Општини још и сеоске општине Дурачко-речка и Градачка, о чему се овим путем извештавају наши читаоци ради знања и управљања.

Изгубљено сведочанство

Недавно сам изгубио сведочанство трећег разреда Мушке Гимназије у Скопљу, те га овим оглашујем аа неважеће.

1—3

Радован Нинковић

Плац на продају

на најлепшем месту у Скопљу, одмах до Француско-Српске Банке, Величина 420 м². Цена повољна. За услове обратити се књижари В. Димитријевића или књижари М. Тодоровића.

1—

КЊИЖИЦА

ЗА НАПЛАТУ

ОПШТИНСКОГ ПРИРЕЗА

има на стоваришту

КЊИЖАРА

В. Димитријевића, Скопље

улица Краља Петра

ПО ЦЕНИ 3 ДИНАРА КОМАД. НА ВЕЋЕ КО-

ЛИЧИНЕ 50% ПОПУСТ.

Власник Службеног Листа је Банска Управа Вардарске Бановине у Скопљу. — Уредник по овлашћењу Бан. Управе, Симић Стеван, директор гимназије у пензији Кеј Краља Александра 117 Штампарија и Књиговезница Василија Димитријевића — Скопље, Краља Петра -- Телефон 182